

Energiemanagementprogramma

30 juni 2023

Het vermenigvuldigen van deze documentatie en/of het verstrekken van gegevens aan derden in welke vorm dan ook is te allen tijde verboden, tenzij hiervoor schriftelijk toestemming is verkregen van de directie of directievertegenwoordiger van Pellikaan Bouwbedrijf.

Dit energiemangementprogramma is vastgesteld en ondertekend door:

Tilburg, 30 juni 2023

Pellikaan Bouwbedrijf bv
Richard van Emmerik
Algemeen directeur

Energiemanagementprogramma

Pellikaan Bouwbedrijf bv heeft een energiemangementprogramma opgesteld volgens de ISO 50001.

1. Inzicht: Identificatie en beoordeling van energie-aspecten

De energiegegevens worden halfjaarlijks in de CO₂-footprintcalculator ingevuld. Hierin wordt een overzicht vervaardigd van waaruit men kan zien hoe de CO₂-uitstoot zich ontwikkelt en in hoeverre de doelstellingen worden behaald.

De energieverbruikers binnen Pellikaan Bouwbedrijf bv zijn, zowel kwantitatief als kwalitatief, gedefinieerd in de CO₂-footprint.

2. Verbeterproces: Doelstellingen en programma's met betrekking tot energiereductie

Het oorspronkelijke doel dat Pellikaan Bouwbedrijf bv zich in 2022 heeft gesteld is om de CO₂-uitstoot in scope 1 in 2025 met 22%* te verminderen, ten opzichte van referentiejaar 2021 gerelateerd aan de omzet en aantal fte. Voor scope 2 is de doelstelling om de emissie met 19% te verminderen. De reeds genomen en geplande reductiemaatregelen zijn omschreven in dit energiemangementprogramma.

In 2023 had Pellikaan Bouwbedrijf bv gepland een overstap te maken naar het nieuwbouwkantoor. Door het niet kunnen realiseren van een elektra-aansluiting is dit met onbepaalde tijd, echter te realiseren na het doeljaar 2025, uitgesteld. Aangezien het huurcontract voor het vorige kantoor afliep is de overstap gemaakt naar een leegstaand kantoor. Voor het nieuwe kantoor, dat ook wordt gehuurd, zijn echter nog geen gebruiksgegevens bekend waardoor de CO₂-emissie lastig is in te schatten. Tevens mist het zicht op de invloed op de CO₂-emissie ten aanzien van de stadsverwarming aangezien deze op basis van aantal m³ over een aantal kantoorpanden wordt verrekend. De keuze voor het 'soort elektra' ligt bij de verhuurder, welke heeft gekozen voor Europese groene stroom welke helaas als grijze stroom moet worden gerekend. Voor de elektra is er wel meting separaat voor het kantoor van Pellikaan.

De omzet fluctueert over de jaren gezien het wisselend aantal projecten in uitvoering en de projectgrootte. Jaarlijks wordt in, of voorafgaand aan, de directiebeoordeling geëvalueerd of de doelstellingen en het basisjaar nog reëel zijn. Indien noodzakelijk, bijvoorbeeld als gevolg van verandering van de grootte van het personeelsbestand of de omzet, worden dan de doelstellingen bijgesteld.

Op 28 juni 2023 heeft een dergelijke bijstelling plaatsgevonden. Achtergrond was het niet realiseren van het nieuwbouwkantoor binnen de termijn behorende bij van de doelstelling voor de CO₂-emissie voor 2025. Overigens zijn de doelstellingen voor zowel de projecten als het wagenpark aangescherpt, echter niet voldoende om het verschil goed te maken. De doelstelling voor 2025 is aangepast naar een verlaging van de CO₂-emissie van 3,3% ten opzichte van het, door Covid-19-maatregelen niet reële, basisjaar 2021. De te doel gestelde vermindering van de CO₂-emissie voor 2025 betekent overigens een reductie van 22,8% ten opzichte van 2022!

* Bijgestelde waarde (van 22 naar 21%) op 20 juni 2023 op basis van fout in rekenmodel

Om deze reductie te behalen zijn per soort verbruik doelstellingen gesteld, en acties gekoppeld, waarbij een verantwoordelijke (persoon of functie) is benoemd en ieder halve jaar wordt gemeten. De gegevens worden

door de aangestelde coördinator ingevuld in de CO₂-footprint. De directie is verantwoordelijk voor het behalen van de doelstellingen, de coördinator is verantwoordelijk voor de controle en monitoring van de uitvoering van het energie-managementprogramma. Op basis van de evaluatie op 28 juni 2023 van de CO₂-emissiedoelstellingen door de algemeen directeur en externe KAM-adviseur zijn acties vervallen, aangepast en toegevoegd.

3. Monitoring

Alle energieverbruikers uit de verschillende scopes worden geregistreerd. Middels tankpassen worden kilometers, elektraverbruik en brandstofverbruik geregistreerd. Middels de projectadministratie worden stroom en of brandstofverbruik per project geregistreerd.

Over het elektriciteits- en stadsverwarmingsverbruik van het nieuwe kantoor zijn nog geen gegevens voorradig waardoor een inschatting is gemaakt van de te realiseren vermindering van de CO₂-emissie.

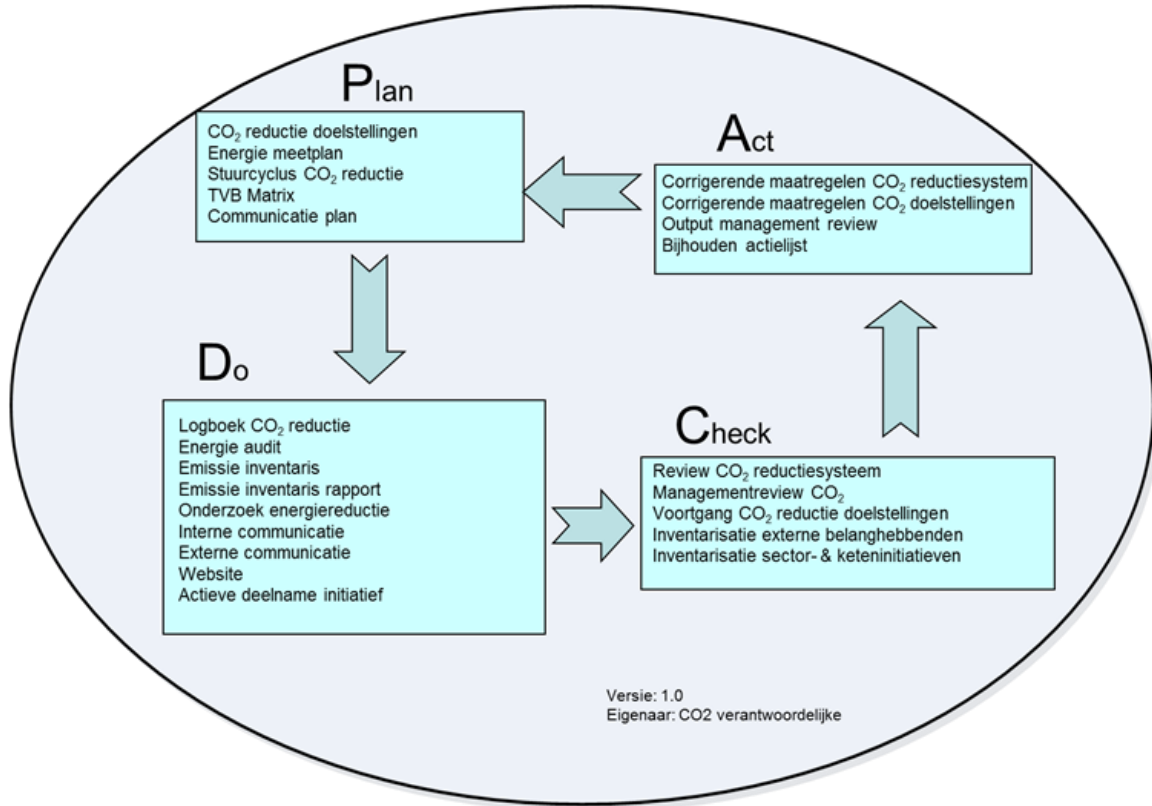
4. Afwijkingen, corrigerende en preventieve maatregelen

Wanneer er afwijkingen in het energieverbruik, plotselinge toe- of afnames worden geregistreerd, worden deze verklaard in deze paragraaf. De (voorgenomen) maatregelen zijn voor de organisatie haalbaar en dragen bij aan het behalen van de CO₂-reductiedoelstelling.

Doordat het nieuwbouw kantoor niet is doorgedaan, en met de keuze voor het voorlopig tijdelijke kantoor, is de grootste basis voor de verlaging van de CO₂-emissie weggeslagen. Met de andere onderdelen als projecten, wagenpark Pellikaan en Business travel blijkt dit gat niet te dichten. Op basis van inschattingen van de energiebesparing van het nieuwe pand is een nieuw doel geformuleerd voor 2025 waarbij de CO₂-emissie 3,3% lager uitkomt dan het (Covid-19) basisjaar. Dit is echter wel 23% lager dan de CO₂-emissie in 2022!

De maatregelen worden gemonitord tijdens de jaarlijkse energieaudit conform ISO 50001 en de zelfevaluatie vanuit de CO₂-prestatieladder.

5. Stuurcyclus

TVB Matrix

Functies	Taken												Verantwoordelijkheden					Bevoegdheden						
	Bijhouden website	Interne nieuwsbrief	Nieuwsberichten aanleveren	Externe communicatie	Verzamelen gegevens emissie inventaris	Opstellen CO ₂ -footprint	Opstellen emissie-inventaris-rapport	Uitvoeren review CO ₂ -reductiesysteem	Bepalen CO ₂ -reductiedoelstellingen	Bepalen CO ₂ -reductiemaatregelen	Uitvoeren (laten) energie-audit	Up-to-date houden	Voldoen aan eisen CO ₂ -prestatieladder	Realiseren CO ₂ -reductie doelstellingen	Voldoen aan ISO 14064-1 (zie 3.B.2_1)	Deelname aan sectorinitiatieven	Uitvoeren (laten) onderzoek naar energiereductie	Implementatie energiemangementprogramma	Voldoende commitment management	Bijhouden website	Versturen van nieuwsberichten	Rapporteren aan management	Goedkeuren van interne communicatie	Goedkeuren van externe communicatie
Directie (vertegenwoordiger) (REM)								X	X			X	X		X		X	X			X	X	X	X
Externe KAM-adviseur (TWA)	(X)	X	X	(X)	X	X	X	(X)	(X)	X	X	(X)	(X)	X		X	(X)	(X)	(X)	(X)	(X)	(X)	(X)	
Communicatiemedewerker (secr.)	X	(X)		X															X	X		(X)	(X)	

X Verantwoordelijke

(X) Ondersteunend

Maatregelen ter vermindering CO₂-emissies

Scope 1

	Actie	Verantwoordelijke	Bijzonderheden en/of verwachte besparing	2021		2022		2023		2024		2025	
				uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed
Kantoor; verbruik aardgas	Oude huurkantoor (Dr. Hub van Doorneweg 95) Geen aangezien Pellikaan een van de huurders is en de termijn in dit pand nog beperkt.	Directie	Door het vroegtijdig verlaten van het kantoor aan de Dr. Hub. Van Doorneweg 95 is er in 2023 slechts een uitstoot van 8 ton CO ₂ in plaats van de berekende 64 ton (uitgaande van een verhuizing naar het nieuwbouwkantoor per september 2023: besparing in 2023 van 56 ton CO₂.										
	Nieuwbouw kantoor Gasloos nieuw kantoor laten ontwerpen	Directie	Nieuw kantoor gaat in 2023 niet gerealiseerd worden maar vermoedelijk na 2025.			X	Toets en advies Bouwbesluit 08-apr-2021						
	Nieuwe huurkantoor (Prof. Cobbenhagenlaan 35) Pellikaan is opnieuw huurder, nu in een pand met stadsverwarming, dus scope 2. Aardgas wordt dus niet gebruikt.	Directie	Per eind januari 2023 overgegaan naar een nieuw huurpand, zonder gas en met stadsverwarming. Besparing CO ₂ door het eerdere vertrek uit het oude huurkantoor is al benoemd. Hiertegenover zal echter een verhoging staan onder scope 2 in verband met de stadsverwarming.										
Projecten; gebruik diesel	Tijdig aanvragen van bouwstroom om niet afhankelijk te zijn van bijvoorbeeld een generator om bouwstroom te produceren	Projectleider	In Leidschenveen is lang met aggregaat gewerkt door het maanden te laat leveren van de bouwaansluiting. Ook in Krimpen aan den IJssel is lang gewacht op bouwstroom, maar geen aggregaat gebruikt. Zoetermeer werkt met stroom van (en voor rekening van) de opdrachtgever dus geen aggregaat. Cruquius werkt met stroom van (en voor rekening van) de opdrachtgever dus geen aggregaat. Son en Breugel is uitgesteld. Daar waar in 2021 nog een CO ₂ -emissie was van 51 ton CO ₂ is dit mede door bewustwording in 2022 teruggebracht tot 1 ton CO ₂ -emissie. Voor 2023, 2024 en 2025 is het doel op 28-jun-2023 met jaarlijks 40 ton, samen 120 ton) verlaagd.			Leidschenveen Montfoort Krimpen aan den IJssel	Leidschenveen Monfoort Krimpen aan den IJssel	Roelof-arendsveen Tilburg Son en Breugel			Per project		Per project
	Eventuele verwarming van de ruimten van het project op de bouwstroom uitvoeren i.p.v. met een aggregaat	Projectleider	In Kerkrade een combinatie van elektra (sporthal) en diesel (horeca en zwembad). Aandacht voor gevraagd bij projectleiders en uitvoerders op 04-apr-2023. Verlaging is in combinatie met het voorgaande punt.				Heeft niet meer gespeeld	Per project			Per project		Per project

	Actie	Verantwoordelijke	Bijzonderheden en/of verwachte besparing	2021		2022		2023		2024		2025	
				uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed
Auto's op basis van fossiele brandstoffen	Auto's bij nieuwe aanschaf vervangen op basis van geformuleerd Reglement door zuiniger model/elektrisch	Directie	2022 Nader onderzoeken (in te schatten) o.b.v. leeftijd wagenpark en categorie van bestaande leaseauto's			X		X		X		X	
	Indien relevant, aanpassen Reglement aan ontwikkelingen m.b.t. mobiliteit en 'autotechniek'	Directie	2023 Eventuele aanpassing beleid opgevraagd bij AJO op 04-apr-2023: onveranderd Actualisering beleid opnieuw besproken met REM in interne audit milieu op 09-jun-2023 en tijdens evaluatie doelstellingen op 28-jun-2023 Doelstelling op 28-jun-2023 voor 2024 en 2025 met respectievelijk 10 en 20 ton CO₂ verlaagd/ aangescherpt.			X		Actualiseren		X		X	
	Vervoerskilometers beperken door stimuleren carpoolen	Directie	Praktisch (agendatechnisch) komt dit niet lastig van de grond. Voorbeelden waar het wel werkt zijn er. Blijven bewaken!			Per project	Kerkrade	Per project	Kerkrade	Per project		Per project	
	Vervoerskilometers beperken door stimuleren overnachting bij 'project op afstand'	Directie	Speelde in 2021 en 2022 in Kerkrade. Speelt in 2023 m.b.t. teambuilding in Zoetermeer; 1 overnachting per week met helpt van het team.	Per project	Kerkrade	Per project	Kerkrade	Per project	Zoetermeer	Per project		Per project	
Verhogen bewustwording medewerkers m.b.t. energieverbruik op kantoor en met de auto	Nieuwsbrief CO ₂ -prestatieladder in het kader van bewustwording (met o.m. het nieuwe rijden en energiebesparing op kantoor)	Externe KAM-adviseur	Deze mogelijke besparing loopt parallel met de mogelijke besparing door aanpassing van het wagenpark en niet separaat te bepalen of in te schatten.			X	17-jun-2022						
	Overwegen van het vrijwillig laten volgen van trainingen m.b.t. het nieuwe rijden	Directie	Eerst nieuw autobeleid afwachten en hierop laten inhaken.					X					
Verhogen bewustwording medewerkers	CO ₂ -prestatieladder inhoudelijk toelichten op bv-dag.	Directie	Eerste bv-dag na 08-jul-2022 was gepland op 23-jun-2023 maar door te veel afzeggingen uitgesteld naar 15, 22 of 29 september 2023.			X	08-jul-2022	~~23-jun-2023~~					

Scope 2

Actie	Verantwoordelijke	Bijzonderheden en/of verwachte besparing	2021		2022		2023		2024		2025	
			uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed
Kantoor; verbruik elektra	Oude huurkantoor (Dr. Hub van Doorneweg 95) Bewustmaking medewerkers van hun invloed op verbruik.	Directie			X	17-jun-2022						
	Nieuwbouw kantoor Ontwerpen van een energiezuinig gebouw	Directie			X	Het ontworpen gebouw, waarvoor de bouwvraag is ingediend heeft label A+++		Navraag gedaan op 04-apr-2023 Eind juni 2023 nog geen inzicht in elektra en stadsverwarming				
	Nieuwe huurkantoor (Prof. Cobbenhagenlaan 35) Inkoop groene stroom	Directie						Navraag gedaan op 04-apr-2023				
	Nieuwe huurkantoor (Prof. Cobbenhagenlaan 35) Bewustmaking medewerkers van hun invloed op verbruik elektra en stroom	Directie						Delen verbruik elektra (en stadsverwarming) naar medewerkers		X		X
	Nieuwe huurkantoor (Prof. Cobbenhagenlaan 35) Energiebesparende maatregelen	Directie						Lampen onderzoeken		X		X

Actie	Verantwoordelijke	Bijzonderheden en/of verwachte besparing	2021		2022		2023		2024		2025	
			uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed
		besparing is al meegenomen in eerder ten doel gestelde besparing.										
		Onderzoeken of de verlichting van open werkplekken gecompartmenteerd kan worden waardoor minder onnodig verlichting brandt. Deze besparing is al meegenomen in eerder ten doel gestelde besparing.					Compartimentering onderzoeken		X		X	
		Stimuleren bij lage bezetting vergaderruimten te betrekken i.p.v. open werkplekken. Deze besparing is al meegenomen in eerder ten doel gestelde besparing.					Stimuleren gebruik vergader-ruimten		X		X	
Projecten; inkoop elektra	Onderzoeken wie de stroom dient te betalen en waar dit afgenomen gaat worden (opdrachtgever of nutsbedrijf)	Projectleider			Leidschen-veen Montfort Krimpen aan den IJssel Zoetermeer	Leidschen-veen Montfort Krimpen aan den IJssel Zoetermeer	Crucius Roelof-arendsveen Son en Breugel Tilburg	Cruquius				
	Grijze stoom tegen betaling geleverd door opdrachtgever omzetten naar Hollandse groene stroom	Projectleider					Indien van toepassing		Indien van toepassing		Indien van toepassing	
	Inkoop groene stroom indien leverbaar bij een energieleverancier op het projectadres	Projectleider			Leidschen-veen Montfort Krimpen	~~Leidschen-veen~~ Montfoort	Leidschen-veen Krimpen aan den IJssel Roelof-arendsveen Son en Breugel Tilburg	~~Leidschen-veen~~ Krimpen aan den IJssel				

	Actie	Verantwoordelijke	Bijzonderheden en/of verwachte besparing	2021		2022		2023		2024		2025	
				uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed
Elektrische auto's	Overwegen van het vrijwillig laten volgen van trainingen m.b.t. het nieuwe rijden	Directie	Nog niet in te schatten. Beslissen na invoering aangepast autobeleid.					X		X		X	
	Groei elektrische auto's	Directie	De verlaging van de CO ₂ -emissie door de vervanging van diesel- en benzineauto's door elektrische betekent een verlaging van de CO ₂ -emissie bij scope 1 en een verhoging van de CO ₂ -emissie van scope 2. Voor 2023, 2024 en 2025 is de verwachte verhoging respectievelijk 0, 8 en 17 ton CO₂.										
	Vervoerskilometers zoveel mogelijk beperken door carpoolen	Directie	Zie scope 1.			X		X		X		X	
	Vervoerskilometers beperken door stimuleren overnachting bij 'project op afstand'	Directie	Speelde in 2021 en 2022 in Kerkrade. Speelt in 2023 m.b.t. teambuilding in Zoetermeer; 1 overnachting per week met helft van het team.	Per project	Kerkrade	Per project	Kerkrade	Per project	Zoetermeer	Per project		Per project	
	Opvragen soort energie bij diverse leveranciers	Externe KAM-adviseur	Volgens adviseur CO ₂ -prestatieladder SWZ zijn er pasjesleveranciers die 100% Hollandse groene stroom leveren. In 2021 is de CO ₂ -uitstoot voor het laden van elektrische auto's 10 en in 2022 12 ton CO ₂ . Te doel gestelde besparing 50% indien een deel als groen kan worden aangemerkt. In het overzicht van Anton is thuisladen en extern opladen samengevoegd in 1 overzicht waardoor dit (nog) niet gesplitst wordt. Checken mogelijkheid tijdens externe audit op 03-jul-2023.			X		03-jul-2023					
Verhogen bewustwording medewerkers	Energie verbruikende apparaten/verlichting die niet worden/wordt gebruikt uitzetten	Medewerkers	Deze besparing is niet in te schatten en bepalen. In 2022 gevraagd; besloten dit in 2023 niet te doen maar om het jaar			X	17-jun-2022			X			
	Nieuwsbrieven CO ₂ -prestatieladder m.b.t. besparing elektra	Externe KAM-adviseur	Door het lange uitblijven van de CO ₂ -emissiecijfers over 2 ^e helft 2022 is hierover niet meer gecommuniceerd. Aangezien overstap op elektrische/hybride leaseauto's een gevoelig onderwerp is, en een KANS, vraagt dit om zorgvuldigheid!			X	17-jun-2022	X		X		X	
	CO ₂ -prestatieladder inhoudelijk toelichten op bv-dag	Directie	Zie bij scope 1.			X	08-jul-2022	23-jun-2023		X		X	

Scope 3

			2021		2022		2023		2024		2025	
Actie	Verantwoordelijke	Bijzonderheden en/of verwachte besparing	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed	uitvoeren	gereed
Zakelijke kilometers met privéauto	Minder gebruik van privéauto door minder zakelijk rijden, mogelijk door carpoolen te promoten. In de praktijk is de inschatting dat hier geen winst valt te behalen, mede gezien de stijging in 2022 ten opzichte van 2021	Directie	Niet vast te stellen.					X		X		X